MOKYKLA, KURIOJE GERA BŪTI

Stasė Bučiuvienė

Su Vilniaus Simono Daukanto vidurinės mokyklos direktore Jolanta Knyviene kalbasi žurnalo redakcinės kolegijos narė Stasė Bučiuvienė. Mokykla įkurta 1993 metais Vilniaus pedagoginio universiteto iniciatyva buvusio vaikų darželio patalpose Lazdynų mikrorajone. Mokykla įkurta kaip pagrindinė, pirmasis jos pavadinimas – VPU universitetinė mokykla. Per savo veiklos laikotarpį mokykla išleido devynias abiturientų laidas, atestatai įteikti 583 mokiniams. Šiomet mokyklą baigia jubiliejinė, 10-oji laida.

Jolanta Gertruda Knyvienė 1981 metais baigė Vilniaus pedagoginį institutą (dabar – universitetas) ir įgijo matematikos mokytojos kvalifikaciją. 2005 metais Vilniaus pedagoginiame universitete sėkmingai baigė magistrantūros studijas (švietimo vadyba). Nuo 1993 metų dirba Vilniaus Simono Daukanto vidurinės mokyklos mokytoja, o nuo 1996 metų ir vadovauja šiai ugdymo įstaigai. Jolanta Knyvienė yra Vilniaus pedagoginio universiteto tarybos narė, VŠĮ „Šiuolaikinių didaktikų centras“ valdybos narė, taip pat matematikos vadovėlių 5, 6, 9, 10, 11–12 kl. (bendrasis kursas) bendraautorė.

Kuo svarbūs buvo praėjusieji, 2008-ieji, ir šie, 2009-ieji, metai Jūsų vadovaujamai ugdymo įstaigai?

2008-aisiais metais mokykla buvo padalinta į du juridinius vienetus – Vilniaus Simono Daukanto pagrindinę mokyklą ir Vilniaus Simono Daukanto vidurinę mokyklą. 2008 m. pabaigoje akredituota mūsų mokykloje vykdoma Vidurinio ugdymo programa. Šiuo metu keičiamas vidurinės mokyklos statusas – ji pertvarkoma į gimnaziją. Džiaugiamės mokyklos veiklos įvertinimu.

Kokios filosofinės nuostatos ir vertybės išpažįstamos Jūsų gimnazijoje?

Gyvenimui, ne mokyklai mokomės – tokia mūsų mokyklos filosofija. Esame sutarę dėl šių vertybių:

- atsakomybė už savo veiksmus;
- nuolatinis mokymasis ir tobulėjimas;
- aktyvumas;
- bendradarbiavimas;
- atvirumas naujovėms ir pozityviai kaitai.

Šios vertybės puoselėjamos mokykloje nuo pat jos įsikūrimo, jos nepraranda svarbos ir šiandien.

Apibūdinkite savo gimnazijos struktūrą.

Mūsų mokyklos struktūra iš esmės yra funkcinė, kaip ir daugumos mokyklų. Kitaip tariant, „griaučiai“ niekuo neypatingi.

Pedagoginėje bendruomenėje esate laikoma „lyderių lydere“. Kaip pritraukiate mokytojus dalyvauti mokyklos valdyme?

Puoselėjame tokią sprendimų priėmimo kultūrą, kai dėl svarbiausių mokyklos veiklos klausimų tariamės ir priimame sprendimus kartu, diskutuojame, aiškinamės.

Kuriuo sprendimų priėmimo stiliumi dažniausiai naudojātės? Kodėl?

Tai priklauso nuo įvairių aplinkybių, situacijos – kartais elgiuosi (ir to neslepiu) autokratiškai, kartais naudoju įtraukimo stilių, ypač reikšmingais klausimais sprendimus stengiamės priimti demokratiškai, t.y. nusprendžiame bendrai tardamiesi.

Kaip reaguojate į nesutarimus organizacijoje? Kokias priemones naudojate stresui mažinti?

Mokykloje yra daug veiksmų, sukeliančių stresines situacijas mokytojams – tai ir netinkamas mokinių elgesys, didelis darbo krūvis, laiko stoka, profesinės atsakomybės neapibrėžtumas, dėl ko dažnai kyla konfliktai su mokiniais, jų tėvais ir kt.

Siekdami mažinti stresą, stengiamės kurti palankų mokyklos mikroklimatą, gerinti mokytojų informavimą, konsultavimą, suteikti paramą kilus konfliktui; skatindami bendradarbiavimą, tarpusavio supratimą, organizuojame bendras šventes ir pan. Planuojame įrengti poilsio kambarį mokytojams, organizuoti kursus konfliktų sprendimo, streso valdymo klausimais. Dar nesudarytos tinkamos darbo sąlygos mokytojams, trūksta būtinų priemonių, neįrengti kabinetai.

Kaip pavadintumėte savo gimnaziją: elitinė ar kokybiška?

Mūsų mokyklą apibūdindčiau kaip kokybišką.

Kokius būdus naudojate kokybei laiduoti?

Skatiname mokinių ir mokytojų kūrybiškumą, rūpinamės darbuotojų kvalifikacijos kėlimu, nuolat aptariame mokinių pažangą, ieškome būdų jai užtikrinti. Taigi jokio specialaus ar ypatingo metodo nėra. Jei mokytojai meistriškai dirba, siekia tobulėti tiek patys asmeniškai, tiek padeda tai daryti kitiems kolegoms dalindamiesi patirtimi, nuoširdžiai rūpinasi mokiniais, jei pavyksta rasti konstruktyvų dialogą su mokinių tėvais, tai padedami pamatai ugdymo kokybei laiduoti.

Koks Jūsų požiūris į mokytojų atestaciją? Auditą?

Aš palankiai vertinu mokytojų atestaciją. Juk mokytojai turi nedaug galimybių kilti karjeros laiptais savo organizacijoje – direktorių ar pavaduotojų ne tiek daug mokykloje. O kvalifikacinių kategorijų įgijimas tai lyg ir kopimas karjeros laiptais. Žinoma, atestacijos procedūros reikalauja tobulinimo, bet, mano manymu, atestacija – svarbi darbuotojų pripažinimo ir skatinimo galimybė, kuri gali padėti užtikrinti ugdymo kokybę.

Auditą vertinu dvejopai. Viena vertus, tai tikrai geras įrankis mokyklos veiklai įsivertinti (įvertinti). Tačiau noras įtraukti mokytojus į vidaus auditą ne vienoje mokykloje (ne išimtis ir

mūsų) sulaukia pasipriešinimo. Kodėl? Tai tikrai papildomas krūvis mokytojams, mokytojai neturi tiriamojo darbo organizavimo patirties – tai dvi pagrindinės priežastys, sąlygojančios neigiamą pedagogų bendruomenės požiūrį į auditą. Kita vertus, didesnėse organizacijose yra net audito skyriai, o mokykloje mes norime ir toliau plėtoti kultūrą – „na, kaip nors jūs patys...“ Taigi viena ryškėjanti problema – mokytojų nenoras dalyvauti audite.

Žinoma, vidaus auditas yra būtinas vadybinis instrumentas, padedantis įvertinti esamą padėtį, numatyti tobulėjimo kryptis. Bet, mano manymu, jis šiuo metu per daug formalizuotas. Mokykloms turėtų būti suteikta daugiau laisvės renkantis tyrimo sritis, dažnumą ir pan. Be to, pasigendame kokybiškų audito atlikimo instrumentų (anketos, pokalbių, interviu aprašymų). Jų yra, bet juos pateikia atskiros mokyklos. O norėtusi mokslininkų (edukologų) pagalbos, profesionalių leidinių. Čia mokykloms galėtų aktyviau talkinti aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Kaip į mokyklos veiklą įtraukiate tėvus ir rėmėjus?

Pagrindinis tėvų įtraukimo į mokyklos veiklą būdas – bendravimas. Kviečiame tėvus ne tik į formalius susirinkimus, bet ir individualiems pokalbiams, svarbius klausimus aptariame tėvų komitete, mokyklos taryboje. Informuojame tėvus apie mokyklos veiklą, švietimo aktualijas dalindami lankstinukus, pateikdami įvairiapusišką informaciją mokyklos interneto svetainėje.

Ko palinkėtumėte žurnalo skaitytojams?

Linkiu profesionalios ir atviros diskusijos švietimo organizavimo, kokybės užtikrinimo klausimais. Paskutiniuoju metu būtent diskusijos, dialogo labai pasigendama viešojoje švietimo erdvėje.

Dėkojame už pokalbį ir linkime mokyklos direktorei bei visai mokyklos bendruomenei sėkmės

Kalbėjosi žurnalo redakcinės kolegijos narė Stasė Bučiuvienė

INFORMACIJA AUTORIAMS

Moksliniai straipsniai. Tekstas turi būti mokslo straipsniams būdingos struktūros: trumpa anotacija (jos pa-baigoje pateikiami pagrindiniai žodžiai); įvade atskleidžiama tyrimo problema ir aktualumas, problemos ištyrimo laipsnis, tyrimo tikslas ir kt., metodologija (tyrimo konceptualusis pagrindas ir metodika); tyrimų rezultatai; išvados; nurodyta naudota literatūra.